VÖG VOLAPÜKA.

,Daniil Morozov': redakan ä vicifal,
,shido2308@yahoo.com',
,Ekaterinburg', ,Rossija' / Rusän.

Jäfidot soga bevünetik Volapüka.

YELOD 35id. NÜM: 4. 2025 PRILUL. PADS: 29 jü 36.

O Volapükaflens valöpo!

Suvo nunoy bevüresodo, das timü ‚Schleyer' Volapük ävedon-la motedao lomapük pro daut hiprofäsorana: ‚Cohn'. Nün ot i komädon in buks konfidovik. Enu eplöpob ad tuvön nuni verätik tefü atos de datuval it in gased omik (sevabo in yululanüm yela: 1888): „In ***Chicago*** <...> jisonil söla Cohn (Kòn) Henry, plofeda us ä vpa.-flena, Cohn Corinne, cil lifayelas mäl, pükof ya vpi., e zu nog pükis deutik, flentik e nelijik", ü ma noms nutimik: „In ***‚Chicago'*** daut söla: ‚*Cohn* Henry': profäsoran usik ä Volapükaflen < ‚*Corinne* Cohn': cil labü lifayels mäl < ya *spikof Volapüki* (= *Volapüko*), e zuo nog pükis Deutänik, Fransänik e Lingläniki". I kanob läükön, das profäsoran it: ‚Cohn' < ün yel pemäniotöl te äprimom ad studön Volapüki, kludo pük at no äkanon vedön motapük pro daut omik. Vi! lautans penädas dö pük obsik no reidons Volapüko e no vestigons gasedis vönädik.

Ayelo redakan pötatimo evestigom kaledi, kludo redak vipon valanes...

PASATAZÄLI LEFREDIK!

DUSTEIGOT.

Fa ‚Frank Roger', tiäd rigik: ‚Het doorsteekje',
ini Volapük petradutöl fa ‚Hermann Philipps'.

Hiel Leo pätupom in zedelaslipül – gased no pireidöl su kiens –, ven jimatan oma älüvokädof omi.

„O ‚Leo'! Kis binon-li lenoid at in gad? Cedob, das lilob vögis."

„Naedilo luxamob osi," äsagom ed älöädom se kovenastul. Äplödikom ed älogom ad nefred oka pödo in gad manis fol ko ods jäfiko äspikotölis.

Ägolom mu nilo lü oms ed äsagom: „Kisi dunols-li in gad oba? Atos kisi sinifon-li?"

Balan manas ätovom nami sagölo: „Leadolös plänön obi! Binobs is kodädü sperimänt. Begobs säkusadi demü nekoven seimik."

Hiel Leo äküpom, das man at äspikom ko pron Laustralänik levemik. „Sperimänt-li?" äsäkom.

Man äfövom: „Lecedobs tali klöpaplatoti. Mod vifikün ad tävön isio de Stralop – kiöpao ikömobs – kludo binon ad gimön hogi: dusteigoti da klö paplatot slenik, kel binon fom tala. Is iplödikobs jenöfiko. Atos blöfon teori obsik. Nu …"

Hiel Leo äropom mani. „Kodüls lupredik ola no nitedons obi, e tikods lienetik ola nog mödo nemödikumo. Nos dabinon is pro ols ad jäfön. Dese gad obik pubolsöd! Voto otelefonob poldi."

Mans fol älülogoms odis, änutoms suemölo me kap e säkusadi äbegoms. Hiel Leo ädugom omis lü yan pödo in gad, äflagom de oms ad mogolön e neföro ad gekömön isio.

Pos pülatimils anik tak dönu äreigon. Hiel Leo äkotenom, das säkädi ibemastikom, nendas ämutom telefonön poldi.

Ad gevön oke fümi, das nüdranans idämükoms nosi, ägolom zi da gad dü brefüp, ädalogölo. Ad nefred oka älogom nilü buid in gul hogi gretik. Atos ba äbinon-li utos, dö kel man et ispikom? Änilikom, älogom donio, ab no äkanom logön gluni. Äbinos löliko leblägik. Lutaflum koldülik äjinon süikön.

„Omutob koedön läfulükön hogi”, ätikom. No ädalom balugiko leadön blibön atosi in stad at. Hog äriskädon, no äsevom, vio dibik äbinon. If östanoyöv nilü siem ed öperoyöv leigaveti . . .

Tikodagol oma päropon, ven älielom süikön noidis bisarik se hog. Bos äkömon-li löpio? Äblegikom donio, älogom boso nilikumo ini hog, ed äfa- lom pödio, ven bos äbunon dese hog äl om ed änedrefon omi mö fagot mu smalikün. Nog büä äkanom löikön, maged telid äkömon löpio ed äsogon oki lä balid.

Levemiko natemölo hiel Leo älöseidom ed älülogetom lükömanis nulik tel. Kangurs! Kangurs tel! Nims tel at äblibons nilü od, äsva äbespikons desinis oksik. Poso ämobunons ed ävestigons gadi.

„O ‚Leo’!” jimatan oma ävokof de tärat. „Kis voiko jenon-li us?”

Ädunom anikis jästis nofümik, du ägegolom äl of. „Kangurs tel esüi- kons. Ikömons ve dusteigot dese Stralop. No kudolös! Oleodükob atosi. Okoedob läfulükön hogi mögiküno suno.”

„Ve dusteigot-li?” äsäkof nekredölo. „Dese Stralop-li?”

„Kiöpo kangurs pläo dabinons-li?” äsagom, äsva atos äbegespikon-la säkis valik. ■

TRADUTIAN VOLAPÜKIK.

Bü tim anik epubon tradutian bevüresodik ut stabü mekavatäläkt (‚https://translate.kagi.com/’), kel kanon tradutön vödemis se püks difik ini Volapük (badiko) e se Volapük ini Linglänapük (gudikumo). Tradutian ot i gebon mekavapükis votik, efe speranti, elis ‚Ido, Interlingua,

Interlingue, Klingon’. Säkäd vemik traduta somik binon, das tradutasit et no nog labon vödis mödik Volapükik in mem okik, ab steifülon no ad jonön osi, gevölo leigätodis neverätik u datikölo nulavödis bisarik (ön mod sümik primans suvo spikons foginänapüki palärnöl). Alo ereafobs ini vol nulik, kö no ne doy lärnön Volapüki ad reidön penädis fa ,Albert Sleumer’ e Volapükans votik. ■

KONOTIL TATIKÄLIMIK FA ,DANIIL KHARMS’.

Men ömik redaherik älifon, kel no älabon logis e lilis. I no älabon heris, klu änemoy oni meni redaherik sümboliko.

No äfägon ad spikön, bi no älabon mudi. I no älabon nudi.

Igo no älabon namis e futis. I no älabon bälidi, i no älabon bäki, i no älabon virebemi, i no älabon ninämis alseimik. Älabon nosi!

Kludo no kanoy suemön, kin pabespikon.

Benö! gudikumo no plu spikobsös dö on! ■

GRAMATABRUL.

PARTISIP KO POYÜMOT: □O.

Liman ömik Volapükagrupa di ‚Reddit’ esäkon, va partisips ladvärbik efe uts ko finot: □o < dabinons u no in Volapük. Gespik verätik binon: Si! daloy gebön partisipis ladvärbik Volapükölo. Jenöfo poyümot: □*öl* boso sümon ad el □*ik*, bi pos bofiks daloy lenlägön poyümotis votik ot (pläa□
mü els □*um*, □*ün*). Leigodolsös päris sököl vödas: a) badik, badikos; sököl, sökölos (subsats neyegik), ä) votik, votikan; edeadöl, edeadölan (subsats pösodi malöls), b) gudik, gudiko; reidöl, reidölo (vöds, kels jäfi□ dons in set as malods). Kisi partisip ladvärbik sinifon-li? Kösömo malon duni zuik tefü värb cifik seta, sevabo duni zuik subyeta. In sets vemo komplitiks partisip ladvärbik kanon labön vödis sekidik (sam: „reidölo buki fa poedan famik pelautöli”; veütos, das **vöds zuik ai papladons pos partisip ladvärbik** ut, ko kels fomons löloti vödas; pläots tefons ladvärbis nemödik partisipis fümetölis: **mu**, **plu**, **…**).

Äsä ‚Arie de Jong’ eplänom in bagaf: 226 ela „Gramat Volapüka” pö zesüd stüla balugik daloy votükön partisipi ladvärbik in dunalefom ini sekidaset ko konyun: **du**, sevabo:

Ägolölo *love pon älogob dogi in vat äseatöli*. → ***Du ägolob*** *love pon, älogob dogi, kel äseaton in vat*.

Bo i binos mögik ad gebön setatanami näiädik yufü konyun: **e**, as sam:

Ägolob love pon ed älogob dogi, kel äseaton in vat.

Ma sams se vödems dasamik, if partisip ladvärbik malon duni leigüpik tefü dun cifik seta, tän foyümot värbatima nefinik dalon pamoädön. Sams:

● *E Yesus* ***äzitevom*** *da Galileyän lölik,* ***ätidölo*** *in sünagogs,* ***äpre□ dölo*** *gospuli dö regän, ed* ***äsanölo*** *malädis e liedis*

valasotikis in pöp (gospul ma ‚Matthaeus’: IV, 23). Leigodolsös: *Yesus nu* ***äzigolom*** *ve zifs e vilags valiks,* ***lejonölo*** *in sünagogs onas,* ***predölo*** *gospuli regäna e* ***sanölo*** *malädis e malädülis valikis* (gospul ot: IX, 35).

● *E* ***fövölo*** *vegami okik,* ***älogom*** *blodis votik tel*… (gospul ot: IV, 21).

● *„Lesi!” lülilans* ***ävokädons****,* ***fredölo****, das äfölom fino desiri okas*.

Semikna partisip ladvärbik värba neloveädik sinifon kodi. Ekö! sam:

● ***No äsevölo*** *plu utosi, kelosi ämutom dunön, reg: ‚Nabussan’ ägolom lü konsälal bäldik okik*… (= reg ägolom lü konsälal, bi no äse vom dunamodi).

If partisip ladvärbik dunalefoma stadon in värbatim finik, tän sinifon duni ya pedadunöli e pefinüköli, kludo ma bagaf löpo pemäniotöl gra matabuka pö cein konyun: **posä** < zesüdon. Sams:

● ***Esagölo*** *vödis at, ämogolom*. → ***Posä esagom*** *vödis at, ämogolom*.

● ***Igalikölo*** *se slip okik, ‚Ioseph’ ädunom utosi, kelosi silanan Söla ibüdom ome*… (gospul ma ‚Matthaeus’: I, 24). → ***Posä igalikom*** *se slip okik*…

Partisip ladvärbik in sufalefom sinifon stadi (ko leigätod mögik: „binölo somik”) e baiädon ko stukot: „ön stad (in fom), sa partisip tefik sufalefoma”. Sams:

● *Vöds natapükik* ***no pevotükölo*** *in vödem Volapükik pasaitöls* (*papenons me mayud*). → *Vöds natapükik* ***ön stad no pevotüköl***… („Gramat Volapüka”, bagaf: 20).

● *Nümavöds sökaleodik <…> papladon* ***panedeklinölo*** *po subsats okas* (gramatabuk ot, bagafs: 61, 62).

● *In drim nemü God* ***penunedölo*** *ätävom täno lü topäd: Galileyän* (gospul ma ‚Matthaeus’: II, 25). → ***Posä***

pinunedom *nemü God in drim* (= ***ön stad penunedöl***), *ätävom täno lü topäd: Galileyän*.

● *‚Schleyer' pos vigs* ***pinämükölo*** *ägekömom lomio de staudatäv okik*... → *‚Schleyer' pos vigs* ***ön stad pinämüköl***...

● ***Penaböfükölo*** *nunod at äninädon sökölosi*. → *Nunod at* ***in fom penaböfüköl*** *äninädon sökölosi*. / *Nunod at* ***posä penaböfükonöv*** *äninädon sökölosi*.

● ***Päjänälölo*** *älogof lü maged yunik oma*...

● ...***petakedükölo*** *dub vöds at, <...> tävans faemik äsludons <...> ad fidön bosi in lotidöp*.

● *Lak <...> topon* ***pazüölo*** *dub lubels*...

Partisips ladvärbik dunalefomik de värbs neloveädik anik i sinifons stadi. Sams:

● *Ästopom* ***dotölo***... (= *ön stad dota*, *du ädotom*).

● ...***mu nitedälikölo*** *älöikom*... (*ön stad nitedäla muik*).

Säkäd nog votik binon nitedik: partisips ladvärbik pägebons-li in Volapük sonemiko rigik? Partisips somik ettimo id ädabinons, kelos pablöfon fa tikodayumäts sököl:

● ...*äjonom, kimiko levesir ibiegom vanliko äl lefüd,* ***sevokölo***: *Mu — Mu—* (tradutod fa jiel ‚Marie Verbrugh', 1888). / ...*ädajonom, vio levisir ibiegom vaniko äl lofüd,* ***vokädölo***: *‚Mu... Mu...'.*

● ...*mot äsagof, kel äsiedof* ***spulölo*** *in lestul* (tradutod fa jiel ‚Emma Borggreve', 1890). / ...*mot äsagof, kel* ***spulölo*** *äseadof in stutöma stul* (tradutod fa hiel ‚Johann Schmidt').

Ye ma sams se vödems ettimik suviküno pö jenets somik ba sekü flun natapükas Vesüda Yuropik partisips nen poyümot: o < äkomädons. Leigodolsös tikodayumätis sököl se tradutods konotas ot balflano fa ‚Emma Borggreve', ‚H. van de Stadt' (Volapük sonemiko rigik) e vota

flano fa ‚Johann Schmidt', ‚Arie de Jong' (Volapük perevidöl)!

● *Ägoloms* ***süköl*** *da spad solik; ab ätuvoms nonikis* (‚Borggreve'). / *Ägolons* ***sukölo*** *da spad solöfik, ab ätuvons nosi* (‚Schmidt').

● *Lemän kekas äseistom* ***penefinedöl*** *nebü om* (‚Borggreve'). / *Ret kritidakekas äseaton* ***no pedoatölo*** *näi om* (‚Schmidt').

● *Diso dibiko lak äseistom stilik, vemo yulibik,* ***pezümöl*** *ti lino fa fots glünik pelitöl fa sol* (‚Borggreve')… / *Dibiko dono lak ätopon, takiko, dofablöviko, tio züo* ***päzüölo*** *dub fots grünik fa sol päbesvietöls*… (‚Schmidt').

● …*äsepükofs* ***beigolöl*** *keliedi gletik e leladik kol jikamadels ofas*… (‚H. van de Stadt') / …*änotodofs* ***beigolölo*** *keliedi vemik ä zadiki kol ji klinükans*… (‚A. de Jong').

● …*kömoms äl oli* ***bladöls*** *e* ***vienöls*** (‚H. van de Stadt')… / …*kömön* ***bladölo*** *ed ai dönu* ***bladölo*** *lä ol* (‚A. de Jong').

Stäänikam somik partisipas ladvärbik in Volapük perevidöl binon bisarik e ba ejenon sekü flun pükas votik. Ma mebapenäd tima kompenana omik (l. gasedi obsik, yelodi 34[id], su pads: 30, 31 < in nüm prilulik!) el Arie de Jong äsevom pükis ut, kels labons partisipis ladvärbik (pu Rusänapüki e sanskriti). Äkanom-li cedön vödabidi at tikaviki pro valemapük? I binos nitedik, das Rusänapük ot labon predikatodi (do nu deklinafom at pianiko nepubon igo us), keli ‚Arie de Jong' ämobom as bos zesüdik in Volapük nutimik. Nu te kanobs pidön, das revidan gretik Volapüka no eposbinükom mebapenädi ko nün dö fonäts tikamagotas okik tefü feafomam plöpik Volapüka. ■

DOG ELAS ‚BASKERVILLES'.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle'. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov'.
Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov'.

KAPIT ZÜLID. LIT PÖ MARÄD (NUNOD TELID FA DOKAN: ‚WATSON').

‚Baskerville Hall', tobul, 15.

O ‚HOLMES' DIGIK OBIK!

Üf päkoedob no gebidükön ole nunis mödik ünü dels primik leseda obik, mutol daküpön, das nu givulidob timi peperöl, zuo jens eprimons ad jenädön suvo e vifiko pö obs. Nunod lätik obik efinikon me sömitamapün ko hiel ‚Barrymore' lä fenät, ab nu ya labob lemödoti nunas, kels, no dotob, fümo osüpädons oli. Dinäds evotikons ön mod, keli no äkanob büologön. Semamafädo dü düps foldegjöl lätik evedons mödo klülikums, ab ön mafäd semik evedons mödo brulikums. Ab ukonob ole vali, dat ol it ocödolös atosi.

Bü janed, tü göd pos ventür obik, ägolob ve luyal ed ävestigob cemi, in kel ‚Barrymore' istadom tü neit büik. Fenät ut äl vesüd, da kel älogetom so leziliko, labon, äsä eküpob, disti bal leigodü fenäts valik votik doma: gevon selogami nilikün maräda. Us vü bims tel gäp komädon, kel mögükon oye ad dologön dese stanöp at ebo lü topam onik, sovüo da fenäts valik votik top et kanon pa-küpedön te dilo as nefümot fagik. Sekü atos klülikos, das pro ‚Barrymore' fenät te at äbinon-la lönedik ad plödiologön sukölo bosi ud eki pö maräd. Neit et äbinon vemo dagik, kludo töbo kanob fomälön, vio äspetomöv-la ad logön alseimani. Tiket esüi-kon pö ob: ba mögos, das lelöfaventür seimik ätefon atosi. Atos kleilükonöv kondöti klänedik omik ä kudafuli jima-

tana omik. Binom man klatik labü süperods saidik ad löfükön vomüli länädik, klu teorod at labon-la kodis anik ad pa□zepön. Maifikam ut yana, keli älilob, posä igegolob ini cem obik, äkanon malön, das isegolom ad kömön lü kobikam seimik klänik pilonöl. Klu eslüdob obi gödo ad ko□
nön ole lüodi niludas obik, toä fijen bo ujonon, das binons negidetiks.

Ab viosotik kod veratik kondöta hiela ‚Barrymore' äbinonöv, äsenälob, das no ösötob gididikön ad klänädön oni ninälü ob, jüs ükanob kleilükön oni. Älabob spikoti ko hibaonül in studacem omik pos janed, ed äkonob ome valikosi, keli ilogob. Ästunom läs kas ibüocedob.

„Äsevob, das ‚Barrymore' äzigolom neito ed ädesinob ad bespikön atosi ko om," äsagom. „Telna u kilna elilob ste□
pami omik pö luyal, usio ed usao, tü düp zao ot, keli emä□
niotol."

„Täno tevom-la alneito lü fenät ömik ebo et," äbüo□ cedob.

„Atos mögon. Täno oplöpobsös ad kripädön po om e kü□
pedön utosi, kelosi udesinom. Nitedos obi, kisi flen olik: ‚Holmes' < ädunomöv, üf äbinomöv is."

„Cedob, das odunomöv otosi, kelosi nu mobol," äsagob. „Osökomöv hieli ‚Barrymore' ed oküpedomöv utosi, kelosi etan odunom."

„Täno dunobsös atosi kobo!"

„Ab fümo ulelilom obis."

„Etan binom boso sudik, zuo alo mutobs riskön ad atos. Ogalobs pö cem obik aneito ed ostebedobs, jüs ubeigolom." Siör ‚Henry' plidiko äröbülom namis okik, ed äklülädos, das äyubom tefü ventür as med distöfükama lifa okik boso lufümika pö maräd.

Fövot ponotükon.